

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра географії та природознавства

Проректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Шарин С.В.
25.11. 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

О 28 Географія туризму України

(шифр і назва навчальної дисципліни)

ОП «Географія»

спеціальність 106 «Географія»

10 «Природничі науки»

(галузь знань)

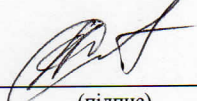
Факультет природничих наук

(назва факультету)

Робоча програма з дисципліни «Географія туризму України» для студентів спеціальності - 106 Географія 15 вересня 2020 р. 14 с.

Розробники: Атаманюк Я.Д., доцент, кандидат географічних наук,
Червінський А.І., викладач, кандидат історичних наук

Протокол від “15” вересня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри
географії та природознавства (Атаманюк Я.Д.)
(підпис)

“15” вересня 2020 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету природничих наук.
Протокол від “23” вересня 2020 р. № 1

“23” вересня 2020 р.
Голова (Атаманюк Я.Д.)
(підпис)

© Атаманюк Я.Д., Червінський А.І.,
2020 рік

© ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені
Василя Стефаника, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 10 Природничі науки (шифр і назва)	Дисципліни вільного вибору студента		
	Спеціальність: 106 Географія	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 1		третій	-	
	Освітня програма: географія	Семестр		
Загальна кількість годин – 180		п'ятий	-	
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8		24 год.	-	
		Практичні, семінарські		
		36 год.	-	
		Лабораторні		
		год.	год.	
		Самостійна робота		
		120 год.		
	Індивідуальні завдання:			
	Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 1:2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни - освоєння теоретичних і практичних навичок у сфері географії туризму України, формування сучасного суспільногеографічного світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку різних видів туризму в Україні, особливостей та оптимізації територіальної організації туризму.

Цілі курсу:

-Сформувати розуміння структури та взаємозв'язків туристичного сектору національної та світової економіки, а також окремих туристичних регіонів України;

-Розкрити взаємозв'язки між туристичними ресурсами та перспективами розвитку окремих видів туризму в межах регіонів України;

-Поглибити знання про туристичні ресурси України, шляхи оптимізації їх використання і оцінки;

- Виокремити механізм туристичного районування території України та охарактеризувати сучасний етап розвитку туристичної діяльності на всіх ієрархічних рівнях.

-Окреслити перспективні напрями розвитку туристичного сектору в Україні.

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів

К 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

К24. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, щоб виявляти проблеми організації туристичної діяльності, регіонального розвитку, природокористування і виробляти рішення щодо їх усунення;

К25. Здатність до організації пошуку способів виконання практичних завдань за зразком або алгоритмом.

К26. Здатність побудувати ефективну систему інформаційних ресурсів, необхідну для формування інформаційно-правової основи прийняття управлінських рішень у сфері туристичної діяльності та надання консультативних послуг в питаннях регіонального розвитку і природокористування.

Результати навчання:

ПР03. Пояснювати особливості організації географічного простору.

ПР04. Аналізувати географічний потенціал території

ПР10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

ПР12. Знання основних категорій і концепцій фізичної, суспільної географії та туризмознавства.

ПР13. Розуміння значення ландшафтного різноманіття для збереження стійкості географічного середовища, уявлення про різноманітність рекреаційних ландшафтів.

ПР14. Розуміння обумовленості якості, рівня і способу життя людських спільнот особливостями просторової організації політичної, економічної, культурної та інших соціосфер.

ПР17. Поглиблені знання принципів стійкого регіонального розвитку, здатність планувати, організовувати та реалізувати оптимізаційні заходи в практичній природоохоронній, туристичній діяльності та у процесі зонування міських та сільських територій.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів України.

Підходи до визначення туристичних ресурсів. Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристські враження. Властивості туристичних ресурсів. Підходи до класифікації туристичних ресурсів.

Проблеми освоєння та користування туристичними ресурсами.

Тема 2. Природні туристичні ресурси.

Географічна оцінка кліматичних ресурсів. Географічна оцінка бальнеологічних ресурсів. Географічна оцінка водних туристичних ресурсів. Географічна оцінка біотичних туристичних ресурсів. Природні ландшафти. Туристична привабливість природно-антропогенних біотичних ресурсів. Ландшафтні та орографічні туристичні ресурси.

Тема 3. Суспільні ресурси.

Особливості розселення та відмінності соціального розвитку території. Загальні економічні передумови.

Сучасні види суспільно-історичних ресурсів. Географія найбільш атрактивних суспільно-історичних ресурсів України. Фактори, що визначають туристський інтерес до суспільно-історичних цінностей дестинації.

Тема 4. Географія рекреаційно-лікувальних видів туризму.

Географічна характеристика купально-пляжного туризму. Географічна характеристика лікувально-оздоровчого туризму. Географія основних курортів та центрів лікувально-оздоровчого туризму України.

Тема 5. Географія активних видів туризму.

Географічна характеристика активних видів туризму. Географія центрів та регіонів розвитку гірськолижного туризму в Україні. Географічна характеристика екстремального та пригодницького туризму

Тема 6. Географія культурно-пізнавального та подієвого та ділового туризму.

Географічна характеристика культурно-пізнавального (екскурсійного) туризму. Види культурно-пізнавального туризму. Географічна характеристика подієвого туризму. Видова структура ділового туризму. Класичні ділові поїздки та конгресно-виставковий туризм. Географія центрів ділового туризму в Україні

Тема 7. Географія релігійного туризму та паломництва.

Підходи до визначення релігійного туризму. Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру. Релігійні та культові центри.

Тема 8. Географія сільського та екологічного туризму.

Основні підходи до визначення сільського туризму. Географія розвитку сільського туризму в Україні. Географія розвитку сільського туризму в Івано-Франківській області. Об'єкти та інфраструктура екологічного туризму.

Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму в Україні.

Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму в Карпатському регіоні.

Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	П	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Об'єкт і предмет дослідження. Історія розвитку ландшафтознавства						
Тема 1. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів України.	16	2	4			10
Тема 2. Природні туристичні ресурси.	18	4	4			10
Тема 3. Суспільні ресурси.	28	4	4			20
Тема 4. Географія рекреаційно-лікувальних видів туризму.	23	4	4			15
Тема 5. Географія активних видів туризму.	28	4	4			20
Тема 6. Географія культурно-пізнавального та подієвого та ділового туризму.	21	2	4			15
Тема 7. Географія релігійного туризму та паломництва.	16	2	4			10
Тема 8. Географія сільського та екологічного туризму.	18	2	6			10
Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні	12		2			10
Усього годин за 7 семестр	180	24	36			120

5. Зміст лекційного матеріалу

№ з/п	Назва теми лекції	Зміст лекції
1.	Туристичні ресурси України	Підходи до визначення туристичних ресурсів. Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристські враження. Властивості туристичних ресурсів.
2.	Природні туристичні ресурси України	Фізико-географічне розміщення. Геолого-гідрологічні ресурси. орографічні туристичні ресурси. Кліматичні ресурси. Водні туристичні ресурси. Біотичні туристичні ресурси. Ландшафтне різноманіття.
3.	Природно-антропогенні туристичні ресурси	Туристична привабливість природно-антропогенних біотичних ресурсів. Національні природні парки та інші

	України	природоохоронні території та їх туристичний потенціал.
4.	Суспільні передумови розвитку туризму.	Особливості розселення та відмінності соціального розвитку території. Загальні економічні передумови.
5.	Суспільні туристичні ресурси України	Структура суспільних історичних ресурсів. Рівні пізнавальної цінності суспільних туристичних ресурсів.
6.	Стан та перспективи розвитку ринку рекреаційно-лікувального туризму в Україні	Значення рекреаційно-лікувального туризму в сучасних умовах. Дослідження ринку оздоровлення та лікування в Україні. Проблеми розвитку рекреаційно-лікувального туризму в Україні.
7.	Географія рекреаційно-лікувальних видів туризму	Територіальні особливості розвитку рекреаційно-лікувальних видів туризму. Курортно-оздоровчі заклади України. Медико-екологічні проблеми України.
8.	Передумови розвитку активного туризму в Україні	Регіональні особливості сприятливого середовища для активного туризму. Передумови в Карпатському регіоні для організації літніх і зимових видів туризму.
9.	Організація активних подорожей	Техніка безпеки при організації активного туризму. Маркування туристичних маршрутів. Подолання природних перешкод. Активний туризм і навколишнє середовище.
10.	Географія культурно-пізнавального, подієвого та ділового туризму	Напрямки культурно-пізнавального туризму. Атрактивність туристичних об'єктів. Цільова аудиторія подієвого туризму. Ділові поїздки та конгресно-виставковий туризм.
11.	Географія релігійного туризму та паломництва.	Поняття, функції та ознаки релігійного та паломницького туризму в Україні. Релігійно-паломницький туризм за геопросторовою ознакою. Релігійно-паломницький туризм як чинник регіонального економічного розвитку. Розвиток релігійного туризму і сприяння паломництву в Україні.
12.	Географія сільського та екологічного туризму.	Основні поняття та терміни. Географія розвитку сільського туризму в Україні та Івано-Франківській області. Географія розвитку екологічного туризму в Україні та Івано-Франківській області.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Підходи до класифікації туристичних ресурсів.	2
2.	Географічна оцінка туристичних ресурсів	2
3.	Географічна оцінка бальнеологічних ресурсів.	2
4.	Географічна оцінка водних туристичних ресурсів.	2
5.	Подієві туристичні ресурси в Україні	2
6.	Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні	2
7.	Порівняльний аналіз видів рекреаційно-лікувального туризму.	2
8.	Географія основних курортів та центрів лікувально-оздоровчого туризму України.	2
9.	Розробка маршрутів активного туризму	2
10.	Категорійні походи та змагання.	2
11.	Географія центрів ділового туризму в Україні	2
12.	Розробка подієвих турів Україною	2
13.	Релігійний туризм в Україні на сучасному етапі.	2
14.	Особливості практичної організації поїздок в релігійному туризмі	2
15.	Категоризація садіб сільського туризму Івано-Франківської області	2
16.	Програма перебування туристів, розваги та екскурсії, майстеркласи.	2
17.	Розробка екомаршрутів.	2
18.	Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Проблеми освоєння та користування туристичними ресурсами.	10
2.	Географічна оцінка кліматичних ресурсів.	4
3.	Географічна оцінка біотичних туристичних ресурсів.	6
4.	Сучасні види суспільно-історичних ресурсів.	5
5.	Географія найбільш атрактивних суспільно-історичних ресурсів України.	5
6.	Фактори, що визначають туристський інтерес до суспільно-історичних цінностей дестинації.	5
7.	Оптимізація використання суспільних туристичних ресурсів України	5
8.	Історія подорожей Україною з лікувально-оздоровчою метою	5
9.	Географічна характеристика купально-пляжного туризму.	5
10.	Географічна характеристика лікувально-оздоровчого туризму.	5
11.	Активний туризм на річках України	5
12.	Стан і перспективи розвитку підземного, водного й аеродинамічного туризму в Україні.	5
13.	Національні природні парки – осередки розвитку екологічного туризму в Україні.	5
14.	Нестандартні ситуації та нещасні випадки під час заняття активним туризмом, шляхи їх попередження.	5
15.	Географічна характеристика подієвого туризму.	5
16.	Видова структура ділового туризму.	5
17.	Центри ділового та подієвого туризму. Формування бренду території.	5
18.	Історія паломництва в Україні	4
19.	Становлення і функціонування релігійного туризму як сучасного наукового напрямку дослідження	4
20.	Функції релігійного туризму.	2
21.	Розміщення, харчування та інша інфраструктура у сільському туризмі.	6
22.	Регіони та центри екологічного туризму. Послуги екотуризму.	4
23.	Проблеми та перспективи державної підтримки розвитку туризму	2
24.	Проблеми та перспективи розвитку соціального туризму в Україні	3
25.	Проблеми туристичного сектору економіки України	3
26.	Проблеми розвитку та законодавчої бази сільського туризму.	2

8. Індивідуальні завдання

9. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Екзамен (5 семестр)

Поточне тестування та контроль самостійної роботи			Підсумковий контроль (Екзамен)	Сума
Тестове опитування за лекційним матеріалом	Оцінки за практичні роботи	Контроль самостійної роботи		
10	30	10	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України : методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: ВПЦ «Київ. Ун-т», 2001. – 395 с.
2. Кифяк В. Ф. Організація туризму: Навчальний посібник / В. Ф. Кифяк. –

Чернівці: Книги ХХІ, 2008. – 344 с.

3. Ковальчук А. Організатори паломництва та релігійного туризму / А.Ковальчук, А. Манько // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – 2013. – Випуск 42. – С.170-178.

4. Любіцева О. О. Паломництво і релігійний туризм. Монографія / О. О. Любіцева, О. В. Романчук. – Київ : Істина, 2011. – 328 с

5. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України / О. О. Любіцева, Є. В. Пайкова, В. І. Стафійчук. – Київ: Альтерпрес, 2007. – 369 с.

6. Панченко С.А. Релігійний туризм в Україні: стан, потенціал, перспективи / С.А. Панченко. – Київ : Автограф, 2019. – 163 с

7. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навчальний посібник / Стафійчук В. І.. – Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. – 428 с.

8. Рутинський М. Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник / М. Й. Рутинський. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.

9. Рутинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. –160 с.

10. Заячук О.Г., Проскурова Н. Сучасні тенденції використання інформаційних ресурсів та впровадження ІТ у туристичній галузі України // Науковий вісник ЧНУ. Вісник: Географія. Збірник наукових праць. Чернівці ЧНУ, 2019. – Вип.808 – 146 с. С. 118-122.

11. Гамкало М. Розвиток туризму в басейні р. Дністер У контексті сталого розвитку / М. Гамкало, П. Романів, А. Манько // Сталий розвиток – стан та перспективи: Матеріали міжнародного наукового симпозіуму SDEV'2018. – Львів, 2018. – С.296-298

12. Кузик С.П. Географія туризму : навчальний посібник / С. П. Кузик; МОНУ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Географічний ф-т. – Київ : Знання, 2011. – 271 с.

13. Проблеми розвитку туристичного бізнесу: монографія / за заг. редакцією Г. П. Скляра, В. Г. Шкарупи. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 233 с.

14. Смаль І. Географія туризму та рекреація: Словник-довідник / І. Смаль — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. — 208 с.
15. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2004. 166 с.
16. Явкін В.Г., Руденко В.П., Король О.Д. та ін. Географічні аспекти розвитку туризму (на прикладі України і Польщі). — Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – 344с.